

Aprob,

Avocatul Poporului,

Renate Weber
Renate Weber

RAPORT

**privind vizita efectuată la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică
Cotești, județul Vrancea**

Sumar:

Prezentul raport, întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Cotești, județul Vrancea este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei.
2. Constatările rezultate din vizita efectuată.
3. Recomandări.

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009, România a ratificat Protocolul opțional (denumit în continuare OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului îndeplinește atribuțiile de Mecanism Național de Prevenire a torturii (MNP), conform prevederilor OPCAT, monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor private de libertate. În acest sens, MNP poate vizita, anunțat sau inopinat, locurile în care persoanele sunt private de libertate, în sensul art. 4 din OPCAT.

În temeiul OPCAT, precum și a art. 4, art. 16 alin. (1), art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, a fost efectuată, la data de 20.11.2019, o vizită la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Cotești, județul Vrancea.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului, Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție, respectiv: doamna [redacted], jurist și domnul [redacted], asistent social, consilieri ai Centrului Zonal Bacău al instituției Avocatul Poporului, domnul [redacted], consilier al Centrului Zonal Craiova al instituției Avocatul Poporului, doamna [redacted], psiholog, precum și domnul [redacted], reprezentant al organizației neguvernamentale Asociația Acțiune și Resurse pentru Comunitate (ARC).

Vizita a avut ca obiective consolidarea protecției beneficiarilor împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, precum și verificarea unor aspecte referitoare la aplicarea procedurii de conținere și izolare, activități de abilitare și reabilitare, întocmirea și revizuirea Planului Personalizat de asistență și îngrijire, legătura cu exteriorul, situația juridică a beneficiarilor, evaluarea psihologică și consilierea psihologică, alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție, în momentul vizitei.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată.

Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Cotești este o unitate fără personalitate juridică, care oferă servicii de asistență și suport persoanelor adulte încadrate

în grad de handicap, cu dizabilități psihice și motorii, cu abilități de trai independent scăzute și/sau cu o situație socio-economică precară. Centrul are o capacitate legală autorizată de 35 locuri, fiind înființat și administrat de furnizorul de servicii sociale Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vrancea.

Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Cotești, județul Vrancea funcționează cu respectarea prevederilor cadrului general de organizare și funcționare a serviciilor sociale, reglementat de Legea nr. 292/2011, cu modificările ulterioare, iar standardul minim de calitate aplicabil este Ordinul nr. 82 din 16 ianuarie 2019 privind aprobarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități.

Centrul este acreditat conform Licenței de funcționare nr. LF 0001865/12.10.2016, iar principalul său obiectiv este de a oferi servicii de asistență și suport, pentru asigurarea nevoilor beneficiarilor, de îngrijire, cu cazare pe o perioadă nedeterminată.

Beneficiarii serviciului social erau persoane adulte cu certificat de încadrare într-o categorie de persoane cu handicap (dizabilități psihice și motorii), aflate în situații de dificultate, cu domiciliul/reședința în județul Vrancea. Admiterea în centru se făcea în baza dispoziției de admitere, eliberată de către Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vrancea.

La momentul vizitei, Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Cotești asigură servicii unui număr de 35 de beneficiari (14 femei și 21 bărbați), cu vârsta cuprinsă între 23 și 38 ani, existând și cazuri de dependență totală. Majoritatea beneficiarilor centrului prezenta tulburări calitative și cantitative ale limbajului expresiv și receptiv, tulburări motorii (unii erau nedeplasabili), retard mental sever/profund, însă nici unul nu era pus sub interdicție. Beneficiarii erau preluați din sistemul de protecție socială, după împlinirea vârstei de 18 ani. Toți rezidenții erau prezenți în centru la data efectuării vizitei.

În ceea ce privește personalul, Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Cotești, județul Vrancea funcționa cu un număr de 30 de angajați, din care **erau vacante 2 posturi: medic psihiatru și inspector de specialitate**. De asemenea, deși beneficiarii aveau tulburări motorii, majoritatea severe, în statul de personal **nu exista postul de kinoterapeut necesar pentru asigurarea stimulării motorii a fiecărui beneficiar**. Față de cele de mai sus, **membrii echipei de vizitare consideră oportun să se efectueze**

demersurile necesare în vederea ocupării postului de medic psihiatru și introducerea postului de kinetoterapeut în statul de funcții, având în vedere specificul centrului, afecțiunile beneficiarilor și obligația asigurării desfășurării în bune condiții a activităților din centru.

În ceea ce privește condițiile de cazare a beneficiarilor, echipa de vizitare a inspectat spațiile centrului pentru a verifica dacă erau asigurate condiții corespunzătoare de cazare și îngrijire, conform standardelor în vigoare și nevoilor speciale ale persoanelor cu dizabilități.

Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Cotești avea o structură formată din două pavilioane. Spațiile de cazare pentru beneficiari erau repartizate în ambele pavilioane. În cadrul centrului erau amenajate blocul alimentar, sala de mese, cabinetul medical, sala de socializare, sala de activități, grupurile sanitare comune, izolatorul medical etc. Existau rampe de acces fixe și o rampă de acces mobilă, astfel încât nu existau dificultăți în asigurarea accesului beneficiarilor cu dizabilități motorii în toate spațiile centrului.

Dormitoarele beneficiarilor erau organizate separat pentru bărbați și femei, fiind dotate cu 2-4 paturi. Saltelele și cazarmamentul erau în stare bună, curate, iar dulapurile individuale pentru păstrarea efectelor personale erau în număr suficient. Camerele erau curate, aerisite, iar din discuțiile purtate cu beneficiarii centrului a reieșit că nu fusese semnalată prezența insectelor sau rozătoarelor, procedura de dezinfecție și deratizare efectuându-se periodic, conform documentelor prezentate echipei de vizitare.

În dormitoarele beneficiarilor care erau dotate cu 4 paturi, membrii echipei de vizitare au reținut supraaglomerarea, nefiind respectate prevederile legale în vigoare (Ic 3 „Spațiile de cazare cuprind maxim 3 paturi”, Standard 2 – Găzduire, Modulul 1- Managementul serviciului social din anexa nr. 1 a Ordinului Ministerului Muncii și Protecției Sociale nr. 82/2019 privind aprobarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități). De asemenea, deși beneficiarii aveau dulapuri și noptiere individuale, o parte din mobilier era învechit, prezenta unele defecțiuni și avea un grad ridicat de uzură.

Dormitoarele erau prevăzute cu ferestre mari din PVC cu geam termopan, cu plase împotriva pătrunderii insectelor, iluminatul natural și artificial fiind asigurate în mod corespunzător. Pavimentul era curat, acoperit cu parchet laminat, pereții erau personalizați

cu tablouri, decorațiuni sau fotografii ale beneficiarilor implicați în diferite activități. Starea de curățenie și igienă din dormitoare era corespunzătoare, iar curățenia se efectua zilnic conform graficului afișat în fiecare cameră. În majoritatea dormitoarelor erau instalate aparate tv conectate la rețeaua de alimentare prin cablu.

În dotarea centrului existau saltele antiescară, în acest serviciu rezidențial fiind cazați și beneficiari imobilizați la pat sau cu grad ridicat de dependență. Nu au fost identificate escare la beneficiarii imobilizați.

Grupurile sanitare comune, separate pe sexe, erau dotate cu lavoare cu apă curentă, cabine wc, dușuri, dulapuri individuale pentru obiecte igienico-sanitare (prosop, periuță și pastă de dinți, săpun etc.), etc. Grupurile sanitare erau bine întreținute și curate, centrul asigurând beneficiarilor materialele igienico - sanitare necesare. Grupurile sanitare aveau amenajări pentru persoane cu dizabilități (uși largi de acces, bare de sprijin, scaune speciale pentru toaletă și duș).

Apa rece și apa caldă erau asigurate permanent, beneficiarii având acces la baie sau toaletă, ajutați și supravegheați de personalul centrului. Apa rece era furnizată de la rețeaua publică a localității, iar apa caldă menajeră și agentul termic în sezonul rece erau asigurate prin intermediul centralei termice proprii, alimentată cu combustibil solid.

Alimentația beneficiarilor cazați la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Cotești era asigurată în sistem catering, fiind încheiat un contract de prestări servicii cu o firmă de profil. Blocul alimentar era amenajat în mod corespunzător, fiind dotat cu aparatură electrocasnică (plită electrică, cuptor electric, cuptor cu microunde, agregate frigorifice, etc.), sistem de ventilație funcțional, lavoare din inox cu apă curentă și mobilier adecvat (mese de lucru din inox, dulapuri), veselă din inox etc. Starea de curățenie și igienă la bucătărie era corespunzătoare, existând un stoc suficient de substanțe dezinfectante pe bază de clor și materiale pentru curățenie. Personalul repartizat la blocul alimentar purta echipament de protecție și avea analizele obligatorii efectuate la zi.

Beneficiarii primeau zilnic trei mese și două gustări. Asistentul medical de serviciu, împreună cu personalul de la bucătărie, recepționa hrana și întocmea un proces-verbal de constatare a condițiilor de transport (verificarea condițiilor de igienă, a graficului de monitorizare a temperaturii din mijlocul de transport etc.) și a calității hranei din punct de vedere fizic și organoleptic. De asemenea, erau prelevate probe alimentare în recipiente

închise, păstrate timp de 48 de ore într-un frigider separat, dotat cu termometru și grafic de temperatură, conform prevederilor cuprinse în Ordinul Ministerului Sănătății nr. 976/1998 pentru aprobarea Normelor de igienă privind producția, prelucrarea, depozitarea, păstrarea, transportul și desfacerea alimentelor.

În ziua vizitei au fost servite la masa de prânz ciorbă de cartofi dreasă cu iaurt și varză cu carne de pui. **Echipa de vizitare a verificat hrana primită și a constatat calitatea slabă a acesteia, apreciind că se impune efectuarea unor demersuri în vederea îmbunătățirii calității hranei servite, având în vedere vârsta, diagnosticul și tratamentul medical al beneficiarilor.**

Masa era servită în sala de mese amenajată și dotată cu mobilier adecvat (mese, scaune), într-o stare corespunzătoare de curățenie și igienă. Programul de servire a mesei și meniul zilei erau afișate corespunzător. Asistentul medical de serviciu și personalul de la bucătărie asigurau supravegherea permanentă a beneficiarilor în timpul servirii mesei. Pentru beneficiarii nedeplasabili, hrana era servită în cameră, cu ajutorul infirmierilor și personalului de îngrijire.

Referitor la asistența medicală, centrul avea amenajat un cabinet medical dotat cu mobilier adecvat (birou, scaune, canapea consultații, dulap pentru păstrarea documentelor medicale, dulap pentru medicamente, etc.), aparat de urgență, trusă medicală de prim ajutor, aparatură și instrumentar medical, fiind respectate prevederile legale cuprinse în Ordinul Ministerului Sănătății și Familiei nr. 153/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind înființarea, organizarea și funcționarea cabinetelor medicale. Unitatea deținea Autorizație Sanitară de Funcționare eliberată de Direcția de Sănătate Publică Vrancea.

Serviciile de asistență medicală primară pentru beneficiarii cazați în centru erau acordate de medicul de familie la care erau înscriși beneficiarii, precum și de 6 asistenți medicali generaliști. Programul de lucru al asistenților medicali se desfășura în ture de 12 ore, fiind asigurată permanența în acordarea asistenței medicale.

Îngrijirea personală a beneficiarilor aflați în situație de dependență era responsabilitatea celor 6 infirmieri angajați. Beneficiarii erau încadrați în grad de handicap grav.

Referitor la pregătirea profesională a personalului medical s-a reținut că asistenții medicali au efectuat cursuri de acordare a primului ajutor în situații de urgență, în perioada

2018-2019.

Consultațiile medicale erau asigurate de medicul de familie la care erau înscrși beneficiarii și erau consemnate în Registrul de consultații medicale și în fișele de monitorizare a serviciilor medicale.

Conform datelor consemnate, în anul 2019, până la data vizitei, au fost acordate 110 consultații medicale. Motivele consultațiilor au fost reprezentate de afecțiuni acute ale căilor respiratorii superioare, afecțiuni digestive, cutanate, ginecologice, urinare etc., dar și de acutizarea afecțiunilor medicale cronice cu care erau diagnosticați beneficiarii (afecțiuni psihice, boli cardiovasculare, afecțiuni neurologice, hepatite cronice, afecțiuni digestive etc.). Asistenții medicali de serviciu efectuau zilnic controlul stării de sănătate a beneficiarilor și consemnau acest lucru în raportul de tură. Conform celor declarate de personalul medical, exista o bună colaborare cu medicul de familie al beneficiarilor, astfel încât nu au fost înregistrate dificultăți în asigurarea serviciilor de asistență medicală primară.

Beneficiarii aveau întocmite fișe de monitorizare a stării de sănătate, unde erau consemnate semne și simptome referitoare la starea de sănătate, monitorizarea funcțiilor vitale (tensiune arterială, puls), consultațiile medicale, analizele efectuate, tratamentul administrat, internări în spital etc. Au fost verificate prin sondaj mai multe fișe de monitorizare a stării de sănătate a beneficiarilor și nu au fost constatate neconformități.

Referitor la reevaluările periodice ale beneficiarilor diagnosticați cu boli cronice, acestea au fost efectuate conform recomandărilor medicilor specialiști. La cabinetul medical exista afișată o evidență exactă a scrisorilor medicale ale beneficiarilor, fiind consemnată data viitoarei reevaluări medicale de specialitate. Consultațiile medicale de specialitate erau asigurate prin prezentarea beneficiarilor la cabinetele de specialitate din ambulatoriul Spitalului Județean de Urgență „Sf. Pantelimon” Focșani. Exista o bună colaborare cu medicul specialist psihiatru de la acest spital, astfel încât nu au fost întâmpinate dificultăți în asigurarea consultațiilor medicale și a tratamentului de specialitate pentru beneficiarii diagnosticați cu afecțiuni psihice. Conform evidențelor medicale, în anul 2019 au fost acordate beneficiarilor 53 de consultații de specialitate (psihiatrie, neurologie, cardiologie, gastroenterologie, urologie, dermatologie, ginecologie, boli infecțioase). Analizele medicale pentru beneficiari erau efectuate anual la unități de profil din municipiul Focșani.

Conform datelor consemnate în Registrul de internări/externări, în anul 2019 au fost

efectuate 3 internări în spital ale beneficiarilor, în secțiile de specialitate de la Spitalul Județean de Urgență „Sf. Pantelimon” Focșani (ginecologie, psihiatrie, boli infecțioase). Motivele internărilor au fost reprezentate de afecțiuni medicale acute sau de acutizarea afecțiunilor medicale cronice. Conform celor consemnate în biletele de externare, beneficiarii au primit îngrijiri medicale și tratament de specialitate, starea lor la externare fiind ameliorată sau vindecată.

În caz de urgențe medicale care au depășit competența personalului medical, a fost solicitat Serviciul Național Unic de Urgență 112. În anul 2019 au existat 6 solicitări ale Serviciului 112, motivele fiind reprezentate de simptomatologia sugestivă a unor afecțiuni acute sau de acutizarea simptomatologiei afecțiunilor medicale cronice ale beneficiarilor. Aceștia au fost transportați la Unitatea de Primiri Urgențe însoțiți de personalul medical de serviciu. În două situații a fost necesară internarea beneficiarilor în spital pentru investigații și tratament de specialitate.

În ceea ce privește asigurarea tratamentului beneficiarilor cazați la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Cotești, aceștia primeau tratament medical în baza prescripției medicale eliberate de medicul de familie sau de medicii specialiști. Medicamentele prescrise de către medic erau achiziționate de personalul medical de la farmacia din municipiul Focșani. Medicamentele erau păstrate la cabinetul medical, în condiții corespunzătoare de siguranță, în pungi individualizate pentru fiecare beneficiar și erau distribuite conform prescripției medicale, de către personalul medical de serviciu.

Medicamentele psihotrope erau păstrate în dulap separat, asigurat cu sistem de închidere, conform prevederilor legale în vigoare.

Din verificarea documentelor medicale a rezultat că, la data vizitei, toți beneficiarii primeau tratament medical recomandat de medicul specialist sau medicul de familie, iar dintre aceștia 33 de beneficiari primeau tratament neuroleptic, recomandat de medicul specialist psihiatru. Fiecare beneficiar avea întocmită Fișa medicației individuale, care era completată și atașată la dosarul medical al beneficiarului. Au fost verificate fișele medicației individuale și nu au fost constatate neconcordanțe între tratamentul recomandat de medic și cel administrat beneficiarilor.

Evidența administrării medicamentelor și a materialelor sanitare utilizate de la aparatul de urgență era consemnată în Condica de prescripții aparat de urgență.

Pentru asigurarea asistenței medicale în cazul bolilor infecto-contagioase, în cadrul centrului exista amenajat un izolator dotat cu pat, noptieră, lavoar cu apă curentă. Din informațiile furnizate de către personalul centrului, a reieșit că în anul 2019 nu au existat cazuri diagnosticate cu boli infecto-contagioase. La data efectuării vizitei, în centru erau cazați 8 beneficiari diagnosticați cu hepatită cronică virală tip B sau tip D, în stadiul de purtători, care primeau tratament hepatoprotector recomandat de medicul de familie. În anul 2018 o beneficiară diagnosticată cu hepatită cronică virală B+D, a efectuat tratament antiviral și imunomodulator la recomandarea medicului specialist boli infecțioase.

Atât beneficiarii, cât și personalul centrului au fost vaccinați antigripal.

Cu privire la evenimente deosebite, decese și alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție, din verificarea Registrului de notificări incidente deosebite a rezultat că în anul 2019 au fost consemnate trei incidente, în care au fost implicați beneficiarii centrului. În urma unor episoade repetate de tulburări comportamentale, un beneficiar s-a manifestat prin agresivitate fizică și verbală față de personal și a distrus bunuri materiale din dotarea centrului. În registru erau menționate și măsurile luate pentru aplanarea sau soluționarea incidentelor, astfel, conform procedurii, au fost informați telefonic șeful de centru, responsabilul de caz și reprezentantul legal. A fost apelat Serviciul Național de Urgență 112, beneficiarul fiind transportat la Unitatea de Primiri Urgențe unde a fost consultat de medicul specialist psihiatru și a primit tratament medical.

Un alt caz consemnat a fost cel al unei heteroagresiuni între două beneficiare, una dintre ele lovind-o pe cealaltă cu o lingură în zona feței, producându-i leziuni superficiale (escoriații) la nivelul feței. Asistentul medical de serviciu a acordat îngrijiri medicale și a anunțat telefonic medicul de familie. Acesta s-a deplasat în centru în vederea evaluării beneficiarilor implicați. La recomandarea medicului de familie a fost solicitată Ambulanța prin Serviciul Național Unic de Urgență 112. Beneficiara a fost transportată la Unitatea de Primiri Urgențe a Spitalului Județean de Urgență „Sf. Pantelimon” Focșani, însoțită de asistenta medicală de serviciu. În urma investigațiilor efectuate (tomografie computerizată) s-a stabilit că beneficiara nu prezenta leziuni craniene, a fost consultată de medic și s-a recomandat tratament medical și monitorizare atentă. Cu privire la acest eveniment, au fost informați telefonic șeful de centru și responsabilii de caz și în scris Directorul General și

Directorul General Adjunct al D.G.A.S.P.C. Vrancea, precum și reprezentanții legali ai beneficiarilor.

Un alt incident consemnat a constat în acte de agresiune ale unui beneficiar împotriva altor beneficiari, manifestate prin lovirea acestora. Personalul de serviciu a aplanat conflictul și a încercat să îl liniștească pe beneficiarul agresor. A fost solicitată Ambulanța prin Serviciul Național Unic de Urgență 112. Beneficiarul a fost transportat la Spitalul Județean de Urgență „Sf. Pantelimon” Focșani, a fost consultat de medicul specialist psihiatru și internat în secția Psihiatrie, în vederea efectuării unor investigații de specialitate și stabilirii conduitei terapeutice. Conform procedurii și în acest caz au fost informați șeful de centru, responsabilii de caz, reprezentanții legali și conducerea D.G.A.S.P.C. Vrancea.

Analizând toate aceste incidente și făcând referire la afecțiunile psihice severe ale beneficiarilor cazați în acest centru rezidențial, **echipa de vizită a recomandat conducerii centrului efectuarea demersurilor necesare în vederea reducerii numărului de beneficiari cazați în acest centru și instruirea periodică a personalului cu atribuții de supraveghere a beneficiarilor, în sensul îmbunătățirii acesteia, astfel încât să fie evitate incidentele neprevăzute.**

Nu au fost înregistrate cazuri de deces în perioada 2018-2019.

Exista întocmit Registrul măsurilor de contenționare și izolare, dar nu a fost necesară aplicarea acestor măsuri beneficiarilor cazați în centru.

Referitor la asistența psihologică, aceasta era asigurată de către un psiholog clinician, treapta practicant, în baza unui Plan individualizat de servicii, elaborat de o echipă pluridisciplinară. Membrii echipei de vizitare **consideră oportună trecerea la o treaptă profesională superioară a psihologului, prin înscrierea și susținerea interviului la Colegiul Psihologilor din România, având în vedere afecțiunile beneficiarilor și obligația asigurării desfășurării în bune condiții a activităților din centru.**

Programul de recuperare psihologică cuprindea: consiliere psihologică individuală și de grup, terapie comportamentală și cognitivă, terapie ocupațională pentru dezvoltarea abilităților motorii, dezvoltarea autonomiei personale, precum și programe de socializare, ludoterapie, meloterapie.

Fiecare beneficiar avea un program zilnic de activități și socializare, iar consilierea psihologică se realiza la nevoie.

Pentru gestionarea situațiilor de criză exista o procedură care conținea diverse aspecte referitoare la resursele necesare, modul de lucru, responsabilități. Din analiza acestei proceduri s-a reținut că, în general, în astfel de situații se apela și la persoana preferată de beneficiar, iar atunci când pacientul nu se liniștea se apela Serviciul Național Unic de Urgență 112.

La momentul vizitei, psihologul nu a prezentat registrul actelor profesionale, motivând că l-a luat acasă, pentru a-l completa cu ultimele intervenții, cele opt ore de program fiind insuficiente pentru îndeplinirea tuturor sarcinilor de serviciu. Din discuțiile purtate cu personalul centrului și din documentele analizate a reieșit că psihologul centrului era desemnat manager de caz al fiecărui beneficiar și executa și alte sarcini administrative, ceea ce determina ca timpul alocat de acesta pentru acoperirea nevoilor psihologice ale pacienților să fie insuficient. Membrii echipei de vizitare consideră necesar ca psihologul să îndeplinească doar atribuțiile specifice postului, precum și să întocmească cu prioritate documentele care să reflecte activitatea sa desfășurată în centru.

Din analiza celorlalte documente specifice activității psihologice a reieșit că, la data efectuării vizitei, unii beneficiari nu aveau evaluările psihologice în dosar și nici rapoartele de consiliere psihologică.

Ulterior efectuării vizitei, psihologul centrului a prezentat atât registrul unic al actelor profesionale, cu toate intervențiile efectuate pe parcursul anului 2019, cât și evaluările psihologice și rapoartele de consiliere pentru fiecare beneficiar. Din informațiile primite a reieșit că psihologul folosea diferite tehnici și metode, printre care amintim: consiliere suportivă, interviuri semistructurate, etc., fiind efectuate demersuri pentru achiziționarea unor noi instrumente psihologice.

Activitatea psihologică se desfășura într-un spațiu impropriu, foarte mic, în comun cu asistentul social al centrului, iar activitățile de grup se desfășurau într-un spațiu insuficient, care nu permitea organizarea corespunzătoare pentru desfășurarea programelor.

Referitor la asistența socială, centrul avea angajat un asistent social, înscris în Registrul Național al Asistenților Sociali din România, care își desfășura activitatea în același birou cu psihologul centrului. Membrii echipei de vizită au verificat modul de

păstrare și gestionare a dosarelor personale ale beneficiarilor și au constatat că acestea erau păstrate conform standardelor de calitate în domeniu, în biroul asistentului social, într-un dulap închis cu cheia. De asemenea, pe ușa dulapului în care erau păstrate dosarele beneficiarilor era afișată o notă internă emisă de conducerea centrului, prin care se limita accesul personalului la dosarele rezidenților, acesta fiind permis doar anumitor categorii de specialiști, implicați în activitățile de evaluare/recuperare/reabilitare – asistent social, psiholog, medic etc.

În timpul verificării dosarelor personale ale pacienților s-a constatat că acestea conțineau toate documentele prevăzute de standardele specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități, dar unele documente (orarul personalizat, fișa de monitorizare servicii de recuperare) nu erau semnate de șeful centrului și nici de beneficiar sau de reprezentantul legal al acestuia, deși existau rubrici prevăzute în acest sens. Membrii echipei de vizită apreciază că se impune consultarea și aducerea la cunoștința beneficiarilor sau a reprezentanților legali, prin semnătură, a conținutului documentelor care reflectă activitatea de recuperare/reabilitare a beneficiarilor și, de asemenea, semnarea tuturor acestor documente de către conducerea centrului.

Referitor la registrele centrului, membrii echipei de vizitare au reținut că erau întocmite toate registrele prevăzute de Ordinul Ministrului Muncii și Justiției Sociale nr. 82 din 16 ianuarie 2019 privind aprobarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități. Astfel, exista un Registru de evidență a cazurilor de neglijare, exploatare, violență și abuz, care nu era completat cu nicio situație, începând cu anul 2016. Șeful centrului a declarat că nu au fost înregistrate situații de violență, abuz, neglijare și exploatare nici înainte de anul 2016, data întocmirii registrului. Totodată, exista și un Registru de evidență a cazurilor de tortură și tratamente crude, inumane sau degradante care, de asemenea, nu era completat cu nicio situație.

În ceea ce privește Registrul de vizite, acesta avea consemnate vizitele aparținătorilor sau persoanelor terțe, cu semnătura persoanei care a efectuat vizita și a angajatului care a coordonat-o, precum și cu o detaliere a modului în care s-a desfășurat aceasta. În anul 2019, până la data vizitei echipei instituției Avocatul Poporului în centru, fuseseră înregistrate 15

vizite ale aparținătorilor. Conform datelor puse la dispoziția echipei de vizită de către conducerea centrului, aproximativ 6-7 beneficiari erau vizitați periodic de către aparținători, iar 2 familii întrețineau o relație de colaborare foarte bună cu centrul. Suplimentar, mai exista un Registru de vizite destinat consemnării vizitelor altor persoane, altele decât aparținătorii, unde vizitatorii (reprezentanți ai diferitelor instituții colaboratoare sau de control, conducerea D.G.A.S.P.C. Vrancea, reprezentanți ONG-uri etc.) puteau nota impresiile pe care și le-au făcut vizitând centrul.

De asemenea, centrul avea întocmit un Registru de evidență admitere/sistare servicii beneficiari în care erau consemnate toate situațiile de intrare sau ieșire a beneficiarilor din evidența centrului (transfer, deces, etc). Complementar, erau întocmite un Registru de evidență decese și un Registru de evidență al ieșirilor din centru. În Registrul de evidență decese erau consemnate 5 decese petrecute în intervalul 2009-2014, ulterior nemaifiind înregistrate situații de deces ale beneficiarilor din centru. Registrul de evidență al ieșirilor din centru conținea toate consemnările referitoare la ieșirile temporare ale beneficiarilor din centru, pentru diverse motive – analize medicale, participare la activități în afara centrului etc.

Exista un Registru de informare a beneficiarilor care conținea procesele-verbale întocmite în urma sesiunilor de informare a beneficiarilor, cu semnăturile acestora sau ale reprezentanților legali.

În ceea ce privește dinamica intrărilor și ieșirilor în/din centru, în anul 2019 s-a înregistrat un transfer, o ieșire din centru și o intrare, la dorința beneficiarilor. În anii 2018-2019 nu s-au înregistrat situații de reintegrare în familie a beneficiarilor.

Referitor la activitățile cultural-educative și la modalitățile de petrecere a timpului liber, centrul punea la dispoziția beneficiarilor 2 săli de socializare (cluburi), în care se desfășurau diferite activități, jocuri etc, ambele mobilate, dotate și întreținute corespunzător, unul dintre ele fiind dotat cu televizor. În exterior exista o terasă, dotată cu bănci și mese, în extensia Pavilionului I, care putea fi închisă cu folie pe timp friguros. În timpul vizitei în centru s-a observat că beneficiarii participau la diferite activități de terapie și de petrecere a timpului liber (confeccionare origami, colorat, desenat, confeccionare articole textile etc.), sub coordonarea personalului centrului. Membrii echipei de vizitare au reținut că încăperile în care se desfășurau activitățile terapeutice și de petrecere a timpului liber nu erau

suficient de spațioase, raportat la numărul de beneficiari care le utilizau. În acest sens, membrii echipei de vizită au apreciat că se impune existența unei săli de activități mai spațioase, mai ales că acest lucru se poate realiza prin construirea unei extensii la clădirile existente, sau construirea unui corp de clădire separat, în curtea centrului. Beneficiarii care doreau participau la slujbele oficiate la biserica din localitate, unde erau însoțiți de personalul centrului, dar și la alte activități desfășurate în comunitate.

Referitor la respectarea drepturilor persoanelor cu deficiențe locomotorii, în timpul vizitei în centru s-a constatat că existau 2 rampe de acces pentru persoanele imobilizate în fotoliu rulant la Pavilionul I și o rampă de acces la Pavilionul II, la sala de mese. De asemenea, beneficiarii cu deficiențe motorii aveau la dispoziție 2 grupuri sanitare adaptate la Pavilionul I, iar la Pavilionul II existau 3 grupuri sanitare adaptate.

Referitor la dreptul beneficiarilor de a face sesizări și reclamații, în centru exista o cutie pentru depunerea sesizărilor și reclamațiilor, amplasată în Pavilionul I, dar nu exista o astfel de cutie și în Pavilionul II. Membrii echipei de vizită au apreciat că se impune montarea unei cutii pentru depunerea sesizărilor și reclamațiilor și în Pavilionul II al unității, astfel încât să se asigure acest drept în mod egal tuturor beneficiarilor. Totodată, exista un Registru de sugestii și reclamații, însă nu era completat cu nicio sesizare.

Referitor la asigurarea dreptului la informare al beneficiarilor, în timpul vizitei în centru s-a observat că unele dintre camerele de cazare vizitate erau dotate cu televizoare și exista încă un televizor la unul dintre cluburi. În ambele pavilioane existau aviziere unde erau afișate documente de interes pentru beneficiari, personal sau vizitatori – programul de vizite, Regulamentul intern, Ghidul beneficiarului, Codul etic, Carta drepturilor beneficiarilor, Regulamentul de organizare și funcționare al centrului etc. De asemenea, la bucătărie și la sala de mese era afișat meniul săptămânal și din ziua respectivă, programul de servire a mesei, instrucțiuni cu caracter permanent, măsurile de protecție care trebuie respectate de către beneficiari, recomandările medicale referitoare la dietă, pe tipuri de afecțiuni, lista beneficiarilor cu regim alimentar, tabele cu beneficiarii sărbătoriți de zilele onomastice etc.

3. Recomandări.

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 43 alin.(1) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

**conducerii Centrului de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Cotești,
județul Vrancea să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:**

1. Ocuparea postului vacant de medic psihiatru și introducerea în statul de funcții a postului de kinetoterapeut, având în vedere specificul centrului, afecțiunile beneficiarilor și obligația asigurării desfășurării în bune condiții a activităților din centru.
2. Eliminarea supraaglomerării și respectarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități, conform prevederilor legale în vigoare prin eliminarea unui pat din dormitoarele dotate cu 4 paturi;
3. Repararea mobilierului defect și efectuarea demersurilor necesare în vederea achiziționării de mobilier nou, având în vedere gradul ridicat de uzură al unei părți a mobilierului existent;
4. Efectuarea demersurilor necesare în vederea îmbunătățirii calității hranei servite, având în vedere vârsta, diagnosticul și tratamentul medical al beneficiarilor;
5. Efectuarea demersurilor necesare în vederea reducerii numărului de beneficiari cazați în acest centru și instruirea periodică a personalului cu atribuții de supraveghere a beneficiarilor, în sensul îmbunătățirii acesteia, astfel încât să fie evitate incidentele;
6. Îmbunătățirea activității psihologice prin îndeplinirea de către psiholog doar a atribuțiilor specifice postului și întocmirea cu prioritate a documentelor care să reflecte activitatea desfășurată în centru, în scopul evidențierii activității psihologice;
7. Trecerea la o treaptă profesională superioară a psihologului, prin înscrierea și susținerea interviului la Colegiul Psihologilor din România;
8. Amenajarea unui cabinet psihologic, astfel încât să se asigure confidențialitatea actului profesional și securitatea emoțională a beneficiarilor, în conformitate cu prevederile art. 32, alin. 1 și alin. 2 al Hotărârii nr. 1/10.03.2006 a Comitetului Director al Colegiului Psihologilor din România, precum și a Normelor specifice privind desfășurarea activităților psihologice în specialitatea Psihologie clinică.
9. Consultarea și aducerea la cunoștința beneficiarilor sau a reprezentanților legali, prin semnătură, a conținutului documentelor care reflectă activitatea de

recuperare/reabilitare a beneficiarilor și, de asemenea, semnarea tuturor acestor documente de către conducerea centrului.

10. Înființarea unei săli de activități (club), prin construirea unei extensii la una dintre clădirile existente sau construirea unui corp de clădire separat în curtea centrului.

11. Montarea unei cutii pentru depunerea sesizărilor și reclamațiilor și în Pavilionul II al unității, astfel încât să se asigure acest drept în mod egal tuturor beneficiarilor.

București, februarie 2020